

## ՏԵՂԵԿԱՆՔ ԼՐԱՑՎՈՂ ՀՈԴՎԱԾԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

### **Հոդված 2. Օրենքում օգտագործվող հիմնական հասկացությունները (վերնագիրը խմբ. 15.06.22 ՀՕ-254-Ն)**

1. Սույն օրենքում օգտագործվում են հետևյալ հիմնական հասկացությունները.

1) **թանկարժեք մետաղներ՝** ոսկի, արծաթ, պլատին և պլատինե խմբի մետաղներ (պալադիում, իրիդիում, ռոդիում, ռուտենիում և օսմիում), որոնք կարող են գտնվել ցանկացած վիճակում, տեսքով (այդ թվում՝ բնակտորային և զտարկված տեսքով), ինչպես նաև հումքի, ձուլվածքների, կիսաֆաբրիկատների, արդյունաբերական արտադրանքի, քիմիական միացությունների, արտադրանքի (իրերի), այդ թվում՝ ոսկերչական և այլ իրերի, մետաղադրամների, ջարդոնների և թափոնների տեսքով.

2) **թանկարժեք քարեր՝** բնական ադամանդ, զմրուխտ, սուտակ, շափյուղա և ալեքսանդրիտ, ինչպես նաև բնական մարգարիտ՝ անմշակ (բնական) և մշակված տեսքով, բացառիկ սաթե գոյացություն: Թանկարժեք քարերի բնութագրերով (հատկություններով) արհեստական ծագման նյութերը չեն կարող դասակարգվել որպես թանկարժեք քարեր.

3) **թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իր՝** թանկարժեք մետաղներից և դրանց համաձուլվածքներից պատրաստված իրեր, որոնք ունեն ոսկերչական և այլ իրերի հարգորոշման, հետազոտման և հարգադրոշման՝ Հայաստանի Հանրապետության կառավարության հաստատած պահանջներով սահմանված նվազագույն հարգից ոչ պակաս հարգ, այդ թվում՝ թանկարժեք քարերից, բնական կամ արհեստական ծագման կամ առանց դրանց այլ նյութերից, բացառությամբ էմիսիա անցած (այդ թվում՝ շրջանառությունից հանված) մետաղադրամների, ինչպես նաև պետական պարգևների, ներդիրներով տարբեր տեսակի դեկորատիվ մշակման օգտագործմամբ պատրաստված իրերի կամ իրերի՝ պատրաստված թանկարժեք մետաղներից և (կամ) թանկարժեք քարերից՝ տարբեր տեսակի

դեկորատիվ մշակման օգտագործմամբ բնական կամ արհեստական ծագման նյութերից ներդիրներով.

4) **թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրի արտադրություն՝** թանկարժեք մետաղներից պատրաստվող իրի արտադրական գործընթաց.

5) **թանկարժեք մետաղների զտարկում՝** արդյունահանված թանկարժեք մետաղների մաքրման գործընթացը խառնուրդներից և հարակից քիմիական տարրերից՝ թանկարժեք մետաղների պարունակությունը հասցնելով այն հատկանիշներին, որոնք համապատասխանում են միջպետական ստանդարտների պահանջներին և (կամ) Հայաստանի Հանրապետության պետական (ազգային) ստանդարտներին և (կամ) Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող տեխնիկական պայմաններին և (կամ) որակի միջազգային չափանիշներին՝ ընդունված Լոնդոնի Թանկարժեք մետաղների ասոցիացիայի (LBMA) և Լոնդոնի պլատինի և պալադիումի շուկայի (LPPM) մասնակիցների կողմից.

6) **թանկարժեք մետաղների, թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի մանրածախ առուվաճառք՝** վաճառողի կողմից հրապարակային պայմանագրի կանոններին համապատասխան՝ անձնական, ընտանեկան, տնային կամ այլ օգտագործման համար նախատեսված թանկարժեք մետաղների, թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի առուվաճառք.

7) **թանկային ոսկի՝** «Արժութային կարգավորման և արժութային վերահսկողության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ոսկի.

8) **ստանդարտացված ձուլակտոր՝** ցանկացած չափի և սույն օրենքով նախատեսված հարգերին համապատասխանող թանկարժեք մետաղից պատրաստված ձուլակտոր, որն արտադրվել է զտարկող կազմակերպությունում.

9) **հարգ՝** քիմիապես մաքուր թանկարժեք մետաղի զանգվածային խմբաքանակների քանակական պարունակությունը թանկարժեք մետաղի համաձուլվածքի մեկ հազար կշռային միավորի մեջ.

10) **հարգորոշում**՝ թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի մեջ թանկարժեք մետաղների ձուլվածքի հարգի որոշում կամ հաստատում.

11) **հարգադրոշմ**՝ Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ սահմանված նմուշի նշան, որը դրվում է թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի վրա, և որը հավաստում է այդ իրերի մեջ պարունակվող թանկարժեք մետաղի հարգը.

12) **հարգադրոշմում**՝ ոսկերչական և այլ իրերի վրա հարգի դրոշմում.

13) **տարբերանիշ**՝ դրոշմ, որը ցույց է տալիս թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերը հարգորոշողին և (կամ) հարգադրոշմողին.

14) **անվանանիշ**՝ արտադրողի նշան, որի դրոշմվածքը դրվում է **պատրաստված** թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի վրա.

15) **տրոյական ունցիա**՝ թանկարժեք մետաղների զանգվածի չափման միավոր, որը հավասար է 31.1034807 գրամի.

16) **գտարկող կազմակերպություն**՝ օրենքին համապատասխան՝ թանկարժեք մետաղների գտարկման, բանկային ոսկու և ստանդարտացված ձուլակտորների արտադրություն իրականացնող կազմակերպություն.

17) **թանկարժեք մետաղների դիլեր**՝ թանկարժեք մետաղների, թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի մասնագիտացված առուվաճառք իրականացնող անհատ ձեռնարկատեր և իրավաբանական անձ, այդ թվում՝ թանկարժեք մետաղների, թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի մանրածախ առուվաճառք իրականացնող անձ.

18) **թանկարժեք մետաղների ջարդոն**՝ արտադրանք (իրեր) թանկարժեք մետաղներից և դրանց ձուլվածքներից, դրա մասեր, որոնք դարձել են անպիտան կամ կորցրել են իրենց սպառողական հատկանիշները և (կամ) գործառնական նշանակությունը, չվերականգնվող խոտան, որն առաջացել է այդպիսի արտադրանքի (իրերի) արտադրության ընթացքում, ինչպես նաև թանկարժեք մետաղներ պարունակող հումքի, նյութերի, կիսաֆաբրիկատների մնացորդներ,

որոնք առաջացել են արտադրության և կամ օգտագործման ընթացքում, և որոնք հիմնականում օգտագործվել են թանկարժեք մետաղներ արդյունահանելու համար:

**(2-րդ հոդվածը լրաց. 26.05.08 ՀՕ-93-Ն, փոփ. 08.12.10 ՀՕ-232-Ն, լրաց. 23.06.15 ՀՕ-98-Ն, խմբ. 15.06.22 ՀՕ-254-Ն)**

**Հոդված 8. Թանկարժեք մետաղների, թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի մասնագիտացված, այդ թվում՝ մանրածախ առուվաճառքը**

**(վերնագիրը փոփ. 26.05.08 ՀՕ-93-Ն)**

1. Թանկարժեք մետաղների, թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի մանրածախ առուվաճառքն անհրաժեշտության դեպքում կարող է կանոնակարգվել կառավարության հաստատած կանոններով:

2. Թանկարժեք մետաղների, թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի մասնագիտացված, այդ թվում՝ մանրածախ առուվաճառքը իրականացվում է միայն դրանց վրա օրենքով սահմանված կարգով հարգադրոշմի—, անվանանիշի և տարբերանիշի առկայության դեպքում, բացառությամբ սույն օրենքի 6-րդ հոդվածի 11-րդ մասով սահմանված իրերի, իսկ երեսակված թանկարժեք քարերի վաճառքը (հրացումը) իրավաբանական անձանց և անհատ ձեռնարկատերերի կողմից ֆիզիկական անձանց իրականացվում է յուրաքանչյուր թանկարժեք քարի կամ միասնական փաթեթում ներառված 2 և ավելի երեսակված թանկարժեք քարերի խմբաքանակի սերտիֆիկատի (վկայականի) առկայության դեպքում: Սերտիֆիկատի (վկայականի) տրամադրման կարգը սահմանում է կառավարությունը:

3. Եթե սույն օրենքով պարտադիր հարգադրոշման և հարգադրոշմման ենթակա թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերի վրա առկա հարգադրոշմը, անվանանիշը և տարբերանիշը չի համապատասխանում սույն օրենքով

նախատեսված պահանջներին, ապա այդ իրերի հարգորոշման, հարգադրոշման պարտականությունը կրում է մանրածախ առուվաճառք իրականացնող անձը՝ իր հաշվին:

4. Մանրածախ առուվաճառքի ենթակա թանկարժեք մետաղներից պատրաստված իրերը պարտադիր պետք է կրեն թանկարժեք մետաղի հարգը, կշիռը, իսկ եթե այդ իրերի վրա առկա են թանկարժեք քարեր, ապա այդ քարերի կշռի և որակի բնութագրերի մասին՝ տեղեկություններ պարունակող պիտակ:

5. Թանկարժեք մետաղների ջարդոնների և թանկարժեք մետաղներից պատրաստված նախապատրաստվածքների մանրածախ առուվաճառքի կարգը՝ կապված հարգորոշման և (կամ) հարգադրոշման հետ, սահմանում է կառավարությունը:

6. Սույն օրենքով սահմանված մանրածախ առուվաճառքի հետ կապված պայմանների կատարման պարտականությունը կրում է մանրածախ առուվաճառք իրականացնող անձը:

**(8-րդ հոդվածը փոփ. 26.05.08 ՀՕ-93-Ն, խմբ. 23.06.15 ՀՕ-98-Ն, 15.06.22 ՀՕ-254-Ն)**